Lingala

El **lingala** és una llengua bantu parlada al nord-oest de la República Democràtica del Congo (L'Ex-Zaire) i en una gran part de la República del Congo, així com, en cert grau, a Angola i la República Centreafricana. Té més de 10 milions de parlants. Es classifica com C.36D segons el sistema Guthrie per classificar llengües bantus.

Lingala

Lingála	
Altres noms	Ngala
Tipus	llengua i llengua viva
Parlants	
principalment a 10 milions	
Parlants nadius	2.000.000
Parlat a	Angola, República Centreafricana, República del Congo i República Democràtica del Congo
Oficial a	República del Congo, i República Democràtica del Congo (nacional)
Autòcton de	Kinshasa (en), Bandundu Province (en), Orientale Province (en), Equador (República Democràtica del Congo) i Brazzaville
Classificació lingüística	
llengua humana llengües nigerocongoleses llengües congoatlàntiques llengües volta-congoleses llengües Benué-Congo llengües bantoides llengües bantoides meridionals llengües bantus llengües bangi-ntomba	
Característiques	
Sistema d'escriptura	alfabet llatí
Codis	
ISO 639-1	ln
ISO 639-2	lin
ISO 639-3	lin
SIL	LIN
Glottolog	ling1263 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/ling1263)
Linguasphere	99-AUI-f (http://www.hortensj-garden.org/index.php?tnc=1&tr=lsr&nid=99-AUI-f)
Ethnologue.com	lin (http://www.ethnologue.com/language/lin)
IETF	ln

Contingut

Aspectes històrics, socials i culturals
- Història
- Ús i Distribució

Fonologia i Escriptura
- Fonologia
  - Vocals
  - Consonants

Exemples
- Oració del Senyor

Enllaços externs

Aspectes històrics, socials i culturals

Història

En el segle XIX, la llengua franca usada al llarg del riu Congo era anomenada Lobangi, la qual va ser apresa i influïda pels treballadors africans que els occidentals van portar d'altres llocs (Zanzíbar, Comores i Tanganyika. Posteriorment, els propis occidentals van començar a aprendre la llengua. Després de 1880 es va començar a conèixer com *bangala* i al voltant de 1900 es va reemplaçar el terme pel de lingala, el qual va aparèixer per primera vegada en forma escrita en una publicació del missioner Egide De boeck (1903).

El vocabulari lingala ha pres molts préstecs del francès. També hi ha certa influència del portuguès, com en la veu per a mantega (mántéka), taula (mésa) *sabates* (sapátu), i fins i tot de l'holandès o anglès; per exemple, els termes per a llet (míliki), o llibre (búku). Els rebels congolesos usen actualment formes

xifrades de la llengua per passar missatges, indesxifrables per a les agències d'intel·ligència occidentals.

Ús i Distribució

Fonologia i Escriptura

Distribució dels habitants de Lingala.

Fonologia

Vocals

	Anterior	Posterior
Tancada	i	u
Semitancada	e	o
Semioberta	ɛ	ɔ
Oberta	a	

Consonants

	Bilabial		Llavi-< br/>DENTAL		Alveolar		Post-alveolar		Palatal		Velar	
Oclusiva	p	b			t	d					k	g
Nasal	m				n				ɲ		ŋ	
Fricativa			f	v	s	z	ʃ	(ʒ)				
Aproximant									j			
Aproximant lateral					l							

Exemples

Oració del Senyor

Tatá wa bísó, ozala o likoló
bato bakúmisa Nkómbó ya Yɔ́,
bandima bokonzi bwa Y, mpo elingo Y
basálá yangó o nsé,
lokóla bakosálaka o likoló
Pésa bísó lɛlɔ́ biléi bya mokɔlɔ na mokɔlɔ,
límbisa mabé ma bísó
lokóla bísó tokolimbisaka baníngá.
Sálisa bísó tondima masngínyá t

mpé bíkísa bísó o mabé.

Enllaços externs

- Lingala: Iniciació a l'idioma (http://www.ikuska.com/Africa/Lenguas/lingala/)

A Wikimedia Commons (https://commons.wikimedia.org/wiki/P%C3%A0gina_principal?uselang=ca) hi ha contingut multimèdia relatiu a: ***Lingala***

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Lingala&oldid=24240296»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 24 jul 2020 a les 19:20.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.